

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z HISTORII
W KLASACH IV-VIII
SPOŁECZNEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 2 W BIAŁYMSTOKU
ROK SZKOLNY 2023/2024

I. Podstawa prawna do opracowania PSO:

- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572 ze zm.) - art. 44b.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej dla szkoły podstawowej
- Statut Społecznej Szkoły Podstawowej nr 2 w Białymstoku
- Podstawa programowa dla szkoły podstawowej

II. Informacje wstępne

Celem nauczania historii w szkole podstawowej jest zapoznanie uczniów z najważniejszymi wydarzeniami z przeszłości, rozwijanie poczucia więzi z rodziną, narodem, społecznością europejską i światową, kształtowanie postaw moralnych, patriotycznych i obywatelskich, szacunku do własnego państwa i symboli narodowych.

Realizacji tych celów służy ocena wiadomości i umiejętności ucznia. Ma ona za zadanie przekazać informację uczniowi, jego rodzicom oraz nauczycielowi, co osiągnął, co zrobił dobrze i ile potrafi. Przedmiotem oceny są: wiadomości, umiejętności, postawa.

III. Kontroli i ocenie podlegają:

prace pisemne, wypowiedzi ustne i prace praktyczne.

A. Pisemne:

- odpowiedź na pytania
- rozwiązywanie wskazanych zadań, wykonywanie ćwiczeń
- testy
- kartkówki

B. Ustne:

- kilkudzaniowa wypowiedź
- udział w dyskusji
- prezentacja pracy własnej lub grupy

C. Praktyczne:

- wytwory pracy np. album, drzewo genealogiczne, praca plastyczna
- gromadzenie i segregacja materiałów
- posługiwanie się mapą, atlasem, słownikiem, tekstem źródłowym
- współpraca w grupie
- samokształcenie

IV. Aktywność uczniów podlegających ocenianiu na lekcjach historii

Oceniane umiejętności	Aktywność ucznia podlegająca obserwacji i ocenie	Narzędzia oceny
-----------------------	--	-----------------

Pisanie	Referaty Sprawdziany pisemne Kartkówki	Kryteria oceny prac pisemnych Kryteria sprawdzianów
Mówienie	Wypowiedzi ustne na lekcjach Udział w dyskusji	Kryteria wypowiedzi ustnej Obserwacja
Współpraca w grupie	Praca w grupach na lekcji	Obserwacja Karta oceny pracy w grupie Karta samooceny
Posługiwanie się terminami historycznymi	Wypowiedzi ustne Prace pisemne	Kryteria wypowiedzi ustnej Kryteria oceny prac pisemnych
Posługiwanie się mapą i atlasem	Wypowiedzi ustne Prace pisemne Zadania praktyczne	Kryteria wypowiedzi ustnej Kryteria oceny prac pisemnych Obserwacja
Porządkowanie i selekcja materiału	Gromadzenie i selekcja materiału	Obserwacja
Poszukiwanie i posługiwanie się źródłami informacji	Praca ze słownikami Gromadzenie materiału Samodzielne zdobywanie informacji	Obserwacja
Terminowość wykonywania zadań	Planowanie Organizowanie	Obserwacja
Kreatywność	Prace praktyczne	Obserwacja

V. Kategorie ocen:

- sprawdziany wiadomości
- odpowiedzi ustne
- kartkówki (obejmują materiał z 3- ostatnich lekcji, mogą być nie zapowiadane)
- aktywność na lekcji (3 plusy – ocena bardzo dobra, 5 plusów – ocena celująca)
- zeszyt ćwiczeń
- dodatkowe prace np. referaty, strój starożytny
- prace domowe

VI. Wymagania na poszczególne stopnie szkolne w klasyfikacji semestralnej i rocznej.

Uczeń otrzyma ocenę:

NIEDOSTATECZNĄ jeżeli:

- nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać prostych poleceń wymagających zastosowania podstawowych umiejętności.
- nie opanował minimum wiadomości programowych

DOPUSZCZAJĄCĄ jeżeli:

- opanował zakres wiedzy i umiejętności na poziomie elementarnym,
- nie pracuje systematycznie i niezbyt chętnie podejmuje zadania wskazane przez nauczyciela
- nie pracuje w grupie ani zespole zadaniowym,
- nie formułuje własnych wniosków,
- przy pomocy nauczyciela potrafi wykonać proste polecenia wymagające zastosowania podstawowych umiejętności.

DOSTATECZNĄ jeżeli:

- opanował zakres wiedzy i umiejętności w stopniu poprawnym,
- czasami pracuje niesystematycznie i niezbyt chętnie podejmuje pracę indywidualną, grupową lub zespołową,

- rzadko uczestniczy w dyskusji i pracach zespołowo – grupowych,
- czasami poprawnie formułuje wnioski,
- ma problemy z obroną swoich poglądów,
- nie zawsze wywiązuje się z powierzonych zadań lub ich części,
- potrafi pod kierunkiem nauczyciela skorzystać z podstawowych źródeł informacji.

DOBRA jeżeli:

- opanował zakres wiedzy i umiejętności w stopniu średnim,
- charakteryzuje go najczęściej systematyczna i efektywna praca zarówno indywidualna jak grupowa,
- często uczestniczy w dyskusji i pracach zespołowo – grupowych,
- poprawnie formułuje wnioski i udaje mu się bronić swoich poglądów,
- odpowiednio wywiązuje się z powierzonych zadań,
- potrafi korzystać ze wszystkich poznanych w czasie lekcji źródeł informacji.
- zna najważniejsze wydarzenia i postaci z dziejów regionu.

BARDZO DOBRA jeżeli:

- opanował bardzo dobrze zakres wiedzy i umiejętności programowych,
- charakteryzuje go systematyczna i efektywna praca indywidualna i zespołowa,
- chętnie uczestniczy w dyskusjach i pracach zespołowych,
- właściwie formułuje wnioski i broni swoich poglądów,
- wyróżniająco wywiązuje się z powierzonych zadań i ról,
- sprawnie korzysta ze wszystkich dostępnych i wskazanych przez nauczyciela źródeł informacji.
- potrafi dzięki wskazówkom nauczyciela dotrzeć do innych źródeł wiadomości.
- bierze udział w konkursach historycznych.
- wykorzystuje wiedzę nie tylko z historii, ale również przedmiotów pokrewnych.
- posiada wiedzę o regionie

CELUJĄCA jeżeli:

- opanował w pełni zakres wiedzy i umiejętności programowych
- samodzielnie sięga do różnych źródeł informacji.
- przejawia samodzielne inicjatywy rozwiązywania konkretnych problemów
- wiąże dzieje własnego regionu z dziejami Polski lub powszechnymi.

VII. Zasady oceniania

A. Odpowiedzi ustnej z historii

Ocena niedostateczna:

- nie wykazał się wiadomościami wymaganymi na ocenę dopuszczającą
- nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszych zadań

Ocena dopuszczająca:

- przy pomocy nauczyciela uczeń wykonuje proste zadania, wykorzystuje podstawowe umiejętności
- potrafi określić wiek, jego połowę, w którym miało miejsce dane wydarzenie
- potrafi umieścić najważniejsze wydarzenia w czasie, zaznaczyć je na osi czasu
- zna podstawowe fakty, postacie i terminy niezbędne w procesie nauki
- wypowiada się krótkimi zdaniami, popełnia liczne błędy językowe

Ocena dostateczna:

- uczeń rozumie podstawowe fakty i pojęcia historyczne
- potrafi uporządkować najważniejsze wydarzenia chronologicznie
- potrafi łączyć postacie z odpowiadającymi im wydarzeniami
- potrafi z osi czasu odczytać zaznaczoną datę
- wskazuje na mapie miejsca omawianych wydarzeń

- potrafi wykorzystać podstawowe źródła informacji
- przy pomocy nauczyciela rozwiązuje podstawowe problemy
- formułuje wypowiedź 2-3 zdaniową
- popełnia błędy językowe i stylistyczne

Ocena dobra:

- samodzielnie rozwiązuje podstawowe problemy a trudniejsze przy pomocy nauczyciela
- określa przyczyny i skutki wydarzeń historycznych
- posługuje się terminologią poznaną na lekcji
- potrafi scharakteryzować poznane sylwetki osób,
- lokalizuje na mapie przebieg wydarzeń
- porządkuje wydarzenia chronologicznie
- wykorzystuje źródła informacji poznane na lekcji
- formułuje dłuższą poprawną pod względem językowym wypowiedź
- próbuje dokonywać własnych sądów i opinii

Ocena bardzo dobra:

- samodzielnie rozwiązuje problemy podstawowe i trudniejsze
- prawidłowo posługuje się wiedzą i umiejętnościami zdobytymi na lekcji
- samodzielnie dostrzega i omawia przyczyny i skutki wydarzeń
- przedstawia na mapie zmiany terytorialne
- potrafi z osi czasu odczytywać odpowiadającą danemu wydarzeniu datę
- wykorzystuje źródła informacji wskazane przez nauczyciela
- samodzielnie dokonuje ocen poszczególnych wydarzeń i postaci
- formułuje dłuższą samodzielną wypowiedź poprawną pod względem językowym

Ocena celująca:

- samodzielnie rozwiązuje problemy
- samodzielnie dostrzega związki między wydarzeniami
- wyraża własne zdanie, popiera je logicznymi wydarzeniami
- wykorzystuje wiedzę o regionie
- wypowiada się poprawną polszczyzną

B. Pracy w grupie

- zaangażowanie w pracę grupy
- realizacja wyznaczonego zadania
- pełnione funkcje i role
- rozumienie osobistej sytuacji w grupie
- umiejętności pracy w grupie

niedostateczna	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
Przeszkadza członkom grupy w pracy Nie wykonuje wyznaczonej pracy w określonym czasie Zajmuje się innymi sprawami Nawet przy pomocy kolegów i nauczyciela nie wykonuje zadania	Na czas wykonuje tylko część zadanej pracy Czasami przeszkadza innym Realizuje przy pomocy kolegów lub nauczyciela tylko część zadań	Pracuje przy wykonaniu większości zadań ale zdarza mu się nie akceptować przynależności do danej grupy Realizuje większość zadań sam Zgodnie z predyspozycjami potrafi	Jest zdyscyplinowany Wnosi pozytywny wkład w pracę grupy Wykonuje zadanie w wyznaczonym czasie Konsekwentnie wykonuje swoją pracę Wykonuje zgodnie z predyspozycjami przydzielone funkcje	Zaangażowany w pracę w grupie Wykazuje inicjatywę Angażuje wszystkich do pracy Pomaga kolegom mającym trudności Samodzielnie podejmuje się realizacji zadania

Nie wywiązuje się (lub rzadko) z powierzonych zadań i funkcji Nie uświadamia sobie własnych trudności we współdziałaniu Nie docenia pracy innych, negatywnie dominuje w grupie	Czasami nie wywiązuje się z pełnionych w grupie funkcji Nie przyjmuje do wiadomości informacji zwrotnych nauczyciela i kolegów na temat jego pracy w zespole Rzadko chwali wkład pracy innych Nie szanuje zdania innych	wykonać niektóre funkcje w grupie Akceptuje opinie nauczyciela i kolegów na temat swojej pracy w grupie Potrafi pochwalić kolegów za pracę ale zdarza mu się również i ich krytyka	ale próbuje podejmować inne Dostrzega swoje wady pracy w grupie i stara się je likwidować Tolerancyjny Docenia pracę innych	Przyjmuje na siebie wiele zadań Zdyscyplinowany Potrafi pokierować członkami zespołu Pełni wiele funkcji Potrafi wskazać swoje mocne i słabe punkty pracy w grupie Potrafi ocenić pracę innych, stwarza pozytywną atmosferę podczas pracy, szanuje innych
--	--	--	--	--

C. Prac domowych

Celem zadawania prac domowych jest rozwijanie zainteresowań ucznia, motywacja do nauki, organizacja i planowanie samouczenia się.

- Uczeń ma obowiązek systematycznego odrabiania prac domowych.
- Nauczyciel określa zasady wykonania zadania - sposób, termin
- Uczeń ma obowiązek przestrzegania terminu wykonania zadania
- Nauczyciel dostosowuje termin realizacji zadania do stopnia jego trudności
- Nauczyciel sprawdza wykonane zadania w wyznaczonym terminie
- Za wykonane zadanie uczeń może otrzymać ocenę lub „+”(w zależności od stopnia trudności zadania lub sposobu jego wykonania)
- Brak pracy domowej zostaje odnotowany przez nauczyciela za pomocą „-” lub „np.” (jeżeli uczeń zgłosił wcześniej brak zadania nauczycielowi)
- Uczeń ma możliwość poprawy oceny po wykonaniu zadania w terminie wyznaczonym przez nauczyciela
- Ocenianie prac następuje zgodnie z umową dotyczącą konkretnej pracy

D. Sprawdzianów / testów

- Sprawdziany są przeprowadzane po każdym lub kilku blokach tematycznych
- Sprawdzian poprzedzony jest zawsze lekcją powtórzeniową, jest zapowiadany przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem
- Nauczyciel podaje uczniom zakres materiału i umiejętności sprawdzanych na sprawdzianie
- Nauczyciel sprawdza i podaje wyniki sprawdzianu do wiadomości uczniów w terminie do 7 dni od daty pisania
- Uczeń może poprawić każdą ocenę ze sprawdzianu na zasadach ustalonych przez nauczyciela (zgodnych z WSO)
- Normy oceny sprawdzianów:

Celujący	"6"	96% ≤ „6” ≤ 100%
Bardzo dobry	"5"	90% ≤ „5” < 96%
Dobry	"4"	75 % ≤ „4” < 90%
Dostateczny	"3"	50% ≤ „3” < 75%
Dopuszczający	"2"	33% ≤ „2” < 50%
Niedostateczny	"1"	0% ≤ „1” < 33%

VIII. Wszelkie kwestie dotyczące oceniania, które nie zostały zawarte w niniejszym dokumencie, można znaleźć w Statucie Społecznej Szkoły Podstawowej nr 2 w Białymstoku.

Opracowała:
Małgorzata Wiśniewska

Białystok, dn. 01.09.2023 r.